

Problémy a specifika pedagogiky

Mgr. Radek Pospíšil
Katedra pedagogiky

Předškolní výchova a vzdělávání

- dva modely mateřských škol
rodinný model (řazení nezávisle na věku)
školský model (řazení dle věku dětí)

Primární a sekundární nižší výchova a vzděl.

- primární vzdělávání (1. – 5. ročník), sekundární nižší vzdělávání (6. – 9. ročník)
- kvalita škol – úroveň vesnice x město
- velikost tříd – větší x menší třídy
- efektivita učení – dle skupin:
stejnorodé x různorodé

Sekundární vyšší výchova a vzdělávání

- kvalita a kvantita středních škol – možnost uplatnění
- soukromé střední školy

Terciární výchova a vzdělávání

- první stupeň (Bc., Mgr.), druhý stupeň (Ph.D.)
- poměr počtu zájemců vůči kapacitám vysokých škol

Výchova a vzdělávání dospělých

- nízký zájem dospělých
- většinou zájem o jazyky a rekvalifikaci

Uplatnění na trhu

- žádanost oborů není rovnoměrná
- populární obory společenské, menší popularita oborů technických

Problémy pedagogiky

Terminologie

- nepřesná, nejednotná
- v zahraničí pojmána různě

Autorita

- moc uplatňovaná v souladu s hodnotami
- nutná nebo nadbytečná pro učitele

Emoce

- citová vazba mezi učitelem a žákem klíčová

Pozornost

- schopnost učitele udržet si pozornost žáka

Funkční gramotnost

- vybavenost pro realizaci různých aktivit
- problém rozvojových zemí, u nás max. 3%
- příčinou faktory pedagogické x socioekonomické a sociokulturní

Spolupráce rodiny a školy

- nutná komunikace a kooperace, protože obě vzdělávají a vychovávají
- realita – odmítání spolupráce a komunikace

Alternativní a inovativní školy

- pedagogická specifičnost na rozdíl od běžné školy (Waldorf, Montessori, Dalton)
- podstatné systémové změny v cílech, metodách a organizaci vyučování
- problém – financování a jeho efektivita

Multikulturní výchova

- vzdělávací program zabezpečující žákům z etnických, rasových, náboženských minorit učební prostředí a vzdělávací obsahy přizpůsobené specifickým jazykovým, kulturním potřebám žáků
- zda vytvářet speciální a specifické programy pro tyto žáky
- klást důraz na potlačování rasistických a xenofóbních projevů vůči žákům jiných ras a etnik

Evropská dimenze ve vzdělávání

- zavádět do školního kurikula témata umožňující žákům a studentům osvojit si vědomosti o jiných evropských národech a etnicích
- výměna studentů (ERASMUS, TEMPUS ad.)
- předsudky při přijímání studentů z jiných zemí (rasismus, xenofobie, snižování možností našich studentů na přijetí na VŠ)

Kázeňské problémy

- častý jev na ZŠ a SŠ
- nejčastěji se vyskytující kázeňské problémy lehčího charakteru (vyrušování, absence domácích úkolů, pozdní příchody do školy)
- nutnost odhalení a řešení

Environmentální výchova

- vedení k co nejšetrnějšímu chování k přírodě a jednání ve smyslu nutnosti nepoškozovat přírodu
- nevhodná medializace ekologické a environmentální problematiky

Literatura

- CANGELOSI, J. Strategie řízení třídy. Praha: Portál, 1994.
- HORKÁ, H. Výchova k 21. století. Brno: Paido, 2000.
- JŮVA, V. sen. a jun. *Úvod do pedagogiky*. Brno: Paido, 1999.
- KALHOUS, Z., OBST, O. a kol. Školní didaktika. Praha: Portál, 2002.
- POSPÍŠIL, R. *Úvod do pedagogiky*. ELPORTÁL, Brno : MU Brno, 2009.
http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/pedf/ps09/uvod_ped/web/index.html
- PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál, 1997.
- SVOBODOVÁ, J., ŠMAHELOVÁ, B. *Kapitoly z obecné pedagogiky*. Brno: MSD, 2007.